

orka

2

**Vatnorkan
skal útbýggjast
men hvussu
nóg**

Vit skulu útbýggja vatnorkuna men hvussu nóg! Hetta er ein av teimum stóru spurningunum í orkukjakinum her heima í dag. Menn eru ósamdir á máli. Tað eru teir, sum halda, at vit skulu byggja út fyri fleiri hundrað milliónir. Hetta eru teir, sum styðja ætlanina hjá SEV.

Tað eru síðani teir, sum halda, at vit eiga at byggja út vatnorkuna í minni mun og í fleiri eindum t.d. við at seta turbinur upp í teimum stóru áunum kring landið. Harvið sleppa vit undan at byggja stórar og kostnaðarmiklar vatnbyggingar og at skemma náttúruna.

Í orkuiskoytinum í dag víðgera vit nakað av tí, sum kom fram á einum orkufundi í Vágum herfyri. Tað snýr seg um mótsæðuna í Vágum móti ætlaðu SEV-útbýggingini.

Vit hava síðani tvær greinar um útbýgging av vatnorkuni við smærri kraftverkum, sum m.a. verður arbeitt við í Fuglafirði.

Tað var ætlan okkara longu nú nágreiniliga at greiða frá, hvat SEV-útbýggingarættanin inniheldur. Okkum tørvur er enn nakað av upplýsingum. Formaðurin Orkuráðnum hevur eisini latið blaðið vita, at hann ikki fyrr enn landsstýrið hevur fingið øll tilmæli — hetta verður miðjan november — kann úttala seg í orkuiskoytinum í Sosialinum um m.a. vatnorkuútbýggingina hjá SEV.

Men hetta venda vit so aftur til í komandi iskoytum.

Drena tit hvørja rennu og leggja vatnið í rør:

Fer Vágoyggjin at líkjast eplaveltu við rottuholum

— sigur vágamaður um vatnorkuútbýggingina hjá SEV

— Lat tað vera sagt beinanvegin — eg eri ikki ímóti at vit útbýggja vatnorkuna í Føroyum — men tað skal bert verða gjørt á ein skynsamiligan hátt — og lat okkum borgarar fáa at vita um hesar útbýggingar, áðrenn tær verða settar í verk

Soleiðis sigur Jóhannes Ravnsfjall, úr Miðvági í samrøðu við Sosialin. Jóhannes var við á fundinum um orkuspurningar, ið varð hildin á skúlanum á Giljanesi seinasta vikuskiftið. Vit hittu hann aftaná og skiftu orð við hann.

Jóhannes Ravnsfjall heldur fyri, at ætlanin at útbýggja vatnorkuna í Vágum, er reinur orðskapur.

— Skulu menn drena hvørja rennu og leggja lat vatnið í rør her í Vágoyinni, so verður alt turlagt, og hetta fer at fáa álvarsigar fylgjur fyri náttúruna her vesturi.

— Ein slik útbýgging fer at misprýða náttúruna. Tað fer at siggja út sum rottuholur í eplaveltu.

Jóhannes heldur eisini, at tað fer at oyðileggja alla tað sjáldsomu og vöku náttúruna kring Fjallavatn, um allur haugin skal leggjast undir í vatni.

Fáa einki at vita

Uppá fyrispurning hvat vágafólk hava fingið at vita um útbýggingarættanina hjá SEV í Vágum, sigur Jóhannes Ravnsfjall, at ein fær einki at vita, fyrr enn tað verður tveitt á bórðið á einum tilvildarlíggum fundi. Hann sipar við hesum orðum til ein fund, sum varð hildin á lærarskúlanum í Havn fyrr í ár, har Eilíf Samuelsen greiddi eitt sindur frá útbýggingarættanini. Tá segði hann m.a., at bert ein fimtingur av núverandi vatnmongd, sum rennur í Leitisvatn, kemur at renna í vatnið, tá vatnorkuútbýgging er liðug. Tástaðni tá fekk eg nakað at vita um hesa útbýgging.

— Hetta er jú katastro-

Vatnorkuútbýgging í Vágum

Vágafólk eru sum heild ímóti vatnorkuútbýggingini hjá SEV í Vágum. Tey halda seg eisini hava fingið alt ov lítið at vita um hesa ætlan.

Hetta varð niðurstøðan á panelfundinum, sum varð hildin á skúlanum á Giljanesi seinasta vikuskiftið. Evnið á fundinum var «Orka og umhvørvi». Har vóru fleiri panelluttakarar: Tórmodur Dahl, idnaðarráðgevi, Ivan Johannesen, formaður í SEV-stýrinum, Jógvan Mørkø, formaður í Kommunufelagnum, Martin Fjallstein umboðandi Føroya Náttúru og Umhvørvisverndarfelag og Birgir Enni, vindmylnubýggjari.

Ætlanin var eisini at formaðurn í orkuráðnum, Jóhannes Hansen og Eilíf Samuelsen, orkumálaráðharri skuldu mæta á fundinum. Teir vóru tó ikki við tá avtarnaði.

Á fundinum kom fram, at vágafólk og kommunurnar í Vágum yvirheva fyrr hava gingið inn fyri eini útbýgging av vatnorkuni við at útbýggja Fjallavatn til endamálið. Men nú síðani partur av núverandi útbýggingarættan er vorðin kendur, er hend ein kúgving. Tað var annars sagt, at tað er ikki SEV fyri at takka, at henda ætlan er vorðin kend.

Á fundinum kom eisini fram, at stórir áhugi er fyri at byggja út við vindmyllum. Umleið 60 fólk vóru á fundinum, sum í síni heild má sigast lítið nýtt hevði at bera fólk.

falt, tað kann einhver maður siggja, sigur Jóhannes og leggja aftrat, at alt verður smoykt niður yvir høvðið á fólkinum — uttan at tað hevur verið eftirspurt frammanundan.

— Eg veit væl, at tað hevur verið tósáð um at

útbýggja vatnorkuna her vesturi, og at vit vágamenn hava verið fyri tí, men frá at skula gera brúk av fossunum, sum renna her — og so til at drena hvørja rennu í oyinni, er eitt langt lopp.

Vatn — Vindur — Olja

— Men heldur tú ikki, at Føroyar sum so kunnu gera munandi meira brúk av vatnorkuni?

— Eg eri fyri at útbýggja vatnorkuna á ein

skynsaman hátt, so tað ikki nerver umhvørvið. Men vit eiga at gera okkum greitt, at Føroyar koma ongantið — eg sigi ongantið — at nokta orkutørvin við vatnorku aleina. Til tað eru oyggjarnar ov smáar, tað er ov lítið av vatnið, og dalarnir liggja ov lágt til, at vit kunnu fáa sum mest burtur úr teimum.

— Nú verður nóg tósáð um vindorku — og ikki minst í Vágum!

— Eg havi sera stórt álit á vindorkuni. Henda orka eigur at byggjast út saman við vatni og olju, soleiðis, at vit ikki verða bundnir av bert eini ávisari orkukeldu.

— Eg haldi tað er lógð, at vit í okkara öld ikki eru komnir longur við at brúka vindorkuna, tá hugsað verður um, at fólk frá fornari tíð hevur brúkt vindin sum orkukeldu. Vit eru færr fyri at koma uppá Mánan og kunnu avrika mong teknisk brogd. Hvi vit ikki hava hugsað meira um vindmyllur er mær ein gáta.

Vindmyllur eitt prýði fyri landslagið

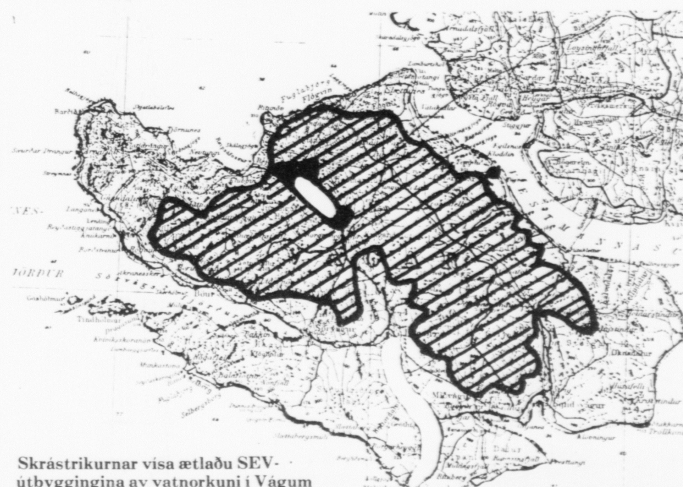
— Tú ber ikki ótta fyri, at vindmyllur skulu «dálka» umhvørvið?

— Tað eri eg avgjørt ikki. Hvar gera vindmyllur tað! Holland hevur havt traditión fyri vindmyllum í langar tíðir. Er Holland kanska kent fyri at vera «dálkað» av vindmyllum! Sama er við Danmark, har teir royna at varðveita tær gomlu vindmyllurnar, tí tær eru eitt prýði fyri landslagið.

— Men Jóhannes, ætla tú at arbeiða ímóti at SEV-útbýggingarættanin verður framd?

— Tað ætli eg so avgjørt. Bert spell, at vit eru komnir ov seint í gongd við hesum arbeiði. Vit vágamenn mugu vera greiðir yvir, at vit sjálvir

Framhald á síðu 12

Skrástríkurarnar vísa ætlaðu SEV-útbýggingina av vatnorkuni í Vágum